

Respekt og takknemlighet

Taler

Erna Solberg

Dato

8 mai 2021

Sted

Digital markering

Omstendigheter

Frigjørings- og veterandagen

1 Kjære alle sammen. Kjære veteraner.

I fem år var Norge okkupert.
Hverdagen var preget av frykt og usikkerhet.

5 I dag er det 76 år siden vi vant freden.
8. mai 1945 ble Norge igjen et fritt land.

Det var nesten ikke til å fatte at krigen var slutt.
Etter hvert ble usikkerheten avløst av spontan feiring.

10 Folk strømmet ut i gater og på samlingsplasser. Ungdommen fikk være ute også
etter at det var blitt mørkt.

Flaggene som var gjemt bort, ble høytidelig tatt frem igjen.
I by og bygd valet det i rødt, hvitt og blått.

15 8. mai er en dag for feiring.
Og det er en dag for takknemlighet.
Men det er også en dag for ettertanke.

I fjor skulle vi feire 75-års jubileet for frigjøringen. Veteraner og tidsvitner skulle
20 samles til festmiddag i Oslo rådhus.

Sånn ble det ikke.
Koronapandemien satte dessverre en stopper.
Den planlagte markeringen måtte utsettes.

25 Så er vi her -- ett år etter.
Viruset er fremdeles blant oss.
Tiden for fest og feiring har ikke kommet riktig ennå.

30 Men vi skal likevel minnes kampen som ble kronet med seier 8. mai 1945.

Fremdeles er det veteraner blant oss.

De som kjempet og vant.

Fremdeles er det tidsvitner blant oss.

35 Dere som opplevde hvordan det var å leve i et ufritt Norge.

Mange har sterke minner fra krigsårene.

Dere som vet hva det er å leve i frykt under jernhælens terrorregime.

Dere som husker smaken av sild stekt i tran.

40

Dere som husker lyden av jernbeslåtte støvler marsjerende i gatene.

Og alle dere som fryktet lyden av flyalarm og derfor ikke ville gå og legge dere om kvelden.

45 Vi må fortsette å etterspørre deres historier. De må fortelles igjen og igjen til nye generasjoner. Så vi aldri glemmer.

Det var ikke alle som fikk den heder og anerkjennelse de fortjente da freden var vunnet. Mange ville bare legge krigsårene bak seg.

50 Andre ble oversett og glemt.

Krigsseilere, kvinner som deltok i kampen, partisaner og sabotører.

Dette er grupper som først mange år etter krigen ble hedret for sin innsats.

55 Den største gruppen nordmenn som omkom under krigen var sivile i handelsflåten.

Men den største gruppen som døde på norsk jord, var tvangsarbeidere og krigsfanger fra Sovjetunionen og Jugoslavia.

60

Disse vil alltid være en del av vår historie om krigen i Norge.

Anerkjennelse er viktig for individet, men også for gruppen og for samfunnet.

Ved å anerkjenne viser vi vår respekt og takknemlighet.

65

Derfor er det så viktig å markere dagen i dag.

Frigjørings- og veterandagen.

70 I dag hedrer vi veteranene fra andre verdenskrig. Og vi hedrer de som har reist ut
i internasjonale operasjoner i tjeneste for Norge.

Til alle våre veteraner.

Deres innsats er en viktig del av Norges internasjonale medansvar for fred og
75 sikkerhet.

Jeg er takknemlig for jobben dere har gjort på vegne av Norge.

Og til alle dere som nå er på jobb enten i Afghanistan, Irak eller Mali.

Jeg er stolt over jobben dere gjør.

80 Tusen takk for innsatsen.

8. mai hedrer vi våre gamle og nye veteraner.

Det gjør vi ved å stå sammen om verdiene vi har tilkjempet oss.

Demokrati, rettsstat, likeverd.

85

La oss alle minne hverandre om hva vi som folk er.

Og hva vi står for.

I dag som for 76 år siden.

90 Gratulerer med dagen.

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/respekt-og-takknemlighet>

95

100

105